

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C195 – LAN10**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 21 april 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een verbod op onverdoofde castratie van biggen	3
Vraag om uitleg van de heer Marc Vanden Bussche tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de Vlaamse steun voor LEADER Westhoek	
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over Vlaamse steun aan plattelandsprojecten	6
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het agrarisch erfgoed	11

■

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een verbod op onverdoofde castratie van biggen

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister-president, in deze commissie hadden we het al een paar keer over het onverdoofd castreren van biggen. De algemene lijn van alle parlementsleden, maar ook van u, minister-president, was dat iedereen bekommerd is om het dierenwelzijn en dat het onverdoofd castreren op termijn zou moeten uitdoven. Daar waren een paar voorwaarden aan verbonden. In de eerste plaats moet er een alternatief voorhanden zijn en daarvoor is er nog steeds overleg aan de gang met alle actoren. Het zou ook niet mogen leiden tot concurrentievervalsing op Europees niveau.

Ik was dan ook verbaasd toen ik enkele weken geleden las dat federaal minister Onkelinx, ook bevoegd voor het dierenwelzijn, een ontwerp van koninklijk besluit had opgemaakt, dat het onverdoofd castreren van biggen onmogelijk zou maken. België zou dit blijkbaar doen als enige land in Europa, wat zou leiden tot concurrentievervalsing omdat meer dan de helft van onze varkens wordt geëxporteerd. Dit zou leiden tot groot banenverlies in de sector.

Ik wil nogmaals benadrukken dat ook onze fractie wil dat dit op termijn uitdooft en dat we ook bekommerd zijn om het dierenwelzijn, maar landbouw is voor ons nog altijd in de eerste plaats een economische sector.

Net voor het paasreces waren er vragen in de Kamer over deze aangelegenheid. Ik heb de indruk dat minister Onkelinx een beetje gas heeft teruggenomen. Ze heeft aangekondigd dat er toch nog overleg zou komen, niet alleen met de sector, maar ook met u, minister-president. Ze zou de materie ook op de agenda zetten van het toekomstige Belgische voorzitterschap. Straks kunnen we daar nog even op terugkomen.

Federaal minister Onkelinx zegt dat dit ontwerp van koninklijk besluit is gebaseerd op dierenwelzijn en dat het de logica der dingen is dat dit advies van de Raad voor Dierenwelzijn wordt omgezet in een koninklijk besluit. Ik heb toch nog enkele vragen.

Minister-president, hoe reageert u op dit federale initiatief? Werd u door minister Onkelinx gecontacteerd betreffende dit federale initiatief? Hoe zit het met de studie en het overleg over mogelijke alternatieven? Hoe gaan we dit regelen om te streven naar een Europees verbod, en niet naar een eenzijdig Vlaams verbod?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Ik wil benadrukken dat er alternatieven zijn, maar er zijn nog knelpunten. Als de boeren zelf de varkens moeten verdoven voor castratie, dan moet daar een bijkomend wettelijk kader voor komen en we moeten dat ook in een Europees kader bekijken.

Minister-president, u hebt een bindend advies gegeven over deze materie. Zult u de beslissing van minister Onkelinx vetoën of actief ondersteunen?

De heer Jos De Meyer: Ik ben het eens met de teneur in de vraag om uitleg van de heer Sintobin. Minister-president, hoever staat het met het onderzoek binnen het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), omdat enkele elementen in de discussie daardoor waren geconditioneerd?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: We hebben het al enkele keren over dit probleem gehad, ook in de vorige legislatuur, waar u niet bij was, mijnheer Sanctorum. Dus voor u is dat nieuw.

De heer Hermes Sanctorum: Ik heb er een vraag over gesteld in deze legislatuur.

Minister-president Kris Peeters: Ja, maar we hebben al in de vorige legislatuur over dit probleem gesproken in deze commissie. Er is nu een nieuw initiatief vanuit het federale niveau, dat onverwacht is gekomen. Ik werd daar vooraf niet over geïnformeerd.

Voorzitter, ik wil u het advies dat door de Raad voor Dierenwelzijn werd verstrekt over de onverdoofde castratie van biggen overmaken, zodat alle leden dat advies hebben, als ze het al niet hebben. Uit dit advies blijkt dat de betrokken partijen zoals dierenbeschermers, varkenshouders, groothandelaars, dierenartsen en slachthuizen gehoord zijn. Dat is positief en dat vind je ook terug in de voetnoten bij het advies.

De Raad voor Dierenwelzijn adviseert om stappen te ondernemen om een Europees verbod op onverdoofde chirurgische castratie te realiseren en stelt dat het wenselijk zou zijn dat België van het Europees voorzitterschap gebruikmaakt om een Europees verbod op onverdoofde castratie te realiseren. Indien de federale overheid zich akkoord zou verklaren met een aanpassing van het KB ter zake, zullen de gewesten worden geraadpleegd om al dan niet hun akkoord te geven over het ontwerp van koninklijk besluit.

Overeenkomstig artikel 6, paragraaf 1, V, van de bijzondere wet van 8 augustus tot hervorming van de instellingen, is immers het akkoord van de gewestregeringen vereist voor de maatregelen van de federale overheid inzake dierenwelzijn die een weerslag hebben op het landbouwbeleid. Zelfs al zou mevrouw Onkelinx een heel voluntaristische politiek willen voeren, zou ze het niet kunnen doen zonder ons daarin te kennen. Het is heel belangrijk welk standpunt de Vlaamse Regering zal innemen. Bij de beslissing van de Vlaamse Regering zal – en dat kan ik nu al zeggen – rekening worden gehouden met het advies van de Raad voor Dierenwelzijn en met de standpunten van de betrokken partijen.

Uw tweede vraag heb ik eigenlijk al beantwoord. Noch de federale bevoegde minister, noch de Raad voor Dierenwelzijn hebben om een advies gevraagd.

Indien de federale overheid een ontwerp van KB ter bespreking voorlegt, zullen de standpunten van de betrokken sectoren worden nagegaan vooraleer binnen de Vlaamse Regering een beslissing wordt genomen.

Momenteel wordt onder leiding van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en uitgevoerd op Vlaamse varkensbedrijven, een grootschalig praktijkonderzoek gevoerd, gedeeltelijk betaald door de varkenssector. De op korte termijn mogelijke alternatieven voor chirurgische castratie zijn castreren met CO₂-verdoving, immunovaccinatie, het houden van intacte beren en pijnbestrijding. Deze alternatieven worden daarin op praktijkschaal en in praktijkomstandigheden uitgevoerd en geëvalueerd ten opzichte van een controlebehandeling. Dit project zal de informatie verschaffen die de Vlaamse varkenshouders moet toelaten een gefundeerde keuze te maken. Ook de bevoegde overheden en de slachthuizen krijgen de tijd om de wettelijke en praktische belemmeringen weg te nemen.

Op dit ogenblik is op de deelnemende bedrijven de eerste behandeling achter de rug en op een deel al de tweede behandeling. De eerste slachtingen van de dieren die de eerste behandeling hebben ondergaan, worden vanaf halverwege april verwacht. Er zijn met andere woorden voorlopig nog geen echte conclusies te trekken uit het lopende onderzoek, hoewel al heel wat praktische ervaring is opgedaan door de deelnemende bedrijven.

Eind september is opnieuw een vergadering van de begeleidingscommissie van het project gepland. Het is alvast de bedoeling op dat moment reeds een aantal voorlopige conclusies te trekken. Ik wil er ook op wijzen dat de bedrijven die aan het project deelnemen dit doen onder omstandigheden die nog niet of niet volledig opgaan voor de volledige sector. Zo gebeurt de behandeling ‘castreren onder CO₂-verdoving’ in aanwezigheid van de

toezichhoudende dierenarts en bij de behandelingen ‘intacte beren’ en ‘immunovaccinatie’ worden de geclaimde extra kosten voor de slachthuizen door het project gedragen.

In eerste instantie is dit alles nog een federale bevoegdheid. Mijnheer Sanctorum, in de vorige legislatuur hebben we dit heel delicate probleem besproken. We hebben gezegd dat we zouden investeren in alternatieven die we in de praktijk zouden toetsen. Laat ons dat heel zorgvuldig opvolgen en er de nodige druk op zetten. Het Belgische voorzitterschap van de EU loopt tot het einde van dit jaar. We hebben dit opgezet met een grote consensus in deze commissie en met de consensus van bepaalde drukkingsgroepen. Men ziet in dat men niet lichtzinnig moet handelen, maar actie moet ondernemen. We gaan dus verder in die richting. Het onderzoek is vanuit de sector, vanuit het beleid, vanuit de slachthuizen en vanuit het ILVO op een zeer goede manier opgezet. Ik denk dat we even moeten afwachten wat de conclusies zullen zijn.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister-president, ik ben er ook voorstander van dat we de procedure laten lopen en dat de studies worden afgewerkt. Mijnheer Sanctorum, een alternatief moet voor de sector economisch verantwoord zijn.

Minister-president, ik begrijp dat u zich nog wat op de vlakte houdt, maar ik had toch verwacht dat u vandaag tegen mij zou zeggen dat de Vlaamse Regering zich tegen een eenzijdige beslissing van de federale overheid zou verzetten. U laat dit nu nog wat in het midden en u wacht het overleg af. Als het zover zou komen, zullen wij zeker opnieuw vragen stellen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister-president, ik heb dezelfde vraag, maar vanuit een ander perspectief. Het is me nog niet helemaal duidelijk wat u nu precies gaat doen met de beslissing van de federale overheid.

Ik heb er alle begrip voor dat u de resultaten afwacht, maar hoe lang moeten we nog wachten? Ik had ook verwacht dat u zou zeggen dat het, op het moment dat België het voorzitterschap waarneemt, het ideale moment zou zijn om dit op de agenda te plaatsen. Maar als ik het goed begrijp, wilt u eigenlijk de resultaten afwachten. Die zullen er pas ten vroegste eind dit jaar zijn en dan is het Belgische voorzitterschap afgelopen en is het momentum ook weg. Denkt u niet dat u een kans laat liggen?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik heb een bijkomend vraagje. Ik vind dat er onduidelijkheid wordt gecreëerd: ik meen dat er een uitspraak is gebeurd op het federale niveau, maar dat er nog geen beslissing is genomen. Kunt u daarover duidelijkheid geven?

Minister-president Kris Peeters: Ik zal de onduidelijkheden in alle hoofden proberen op te lossen. Ten eerste hebben we van de federale overheid geen vraag om advies gekregen en is er bij mijn weten geen beslissing genomen op het federale niveau. Men heeft een persbericht de wereld in gestuurd, maar er ligt geen KB voor. Na 6 jaar heb ik geleerd om niet te reageren op persberichten als ik niet word gevat in een KB. De federale overheid heeft geen beslissing genomen en heeft niet om advies gevraagd.

Ik denk dat de heer Sintobin wat rustiger moet worden. Minister Onkelinx kan niet eenzijdig een dergelijk KB afkondigen. Indien ze snel wil handelen, heeft ze nog steeds een advies van de Vlaamse overheid nodig. Ik ben op dit vlak zeer duidelijk geweest. We hebben een aantal afspraken gemaakt en we zoeken naar alternatieven. Dat onderzoek is lopende. Ik wil, samen met alle sectoren, de resultaten van dat onderzoek afwachten. Ik wil dit niet enkel vanuit een bepaalde hoek, het dierenwelzijn, benaderen. Dit lijkt me de juiste manier om een beleid te voeren.

Ik hoop dat het onderzoek tijdens het Belgisch voorzitterschap zal worden afgerond. Als ik onderzoek wil stimuleren en zelfs wil betalen, kan ik niet tijdens een onderzoek verklaren toch al een beslissing te willen nemen omdat het Belgisch voorzitterschap nu eenmaal een unieke gelegenheid vormt. Dit lijkt me niet goed voor de consequentie en de coherentie van het beleid.

Mij lijkt het gevoerde beleid een logische en goede aanpak. Het onderzoek zal allicht tegen het einde van het jaar worden afgesloten. Het is mogelijk dat dit vroeger het geval zal zijn. Op dat ogenblik zullen de nodige initiatieven worden genomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Vanden Bussche tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de Vlaamse steun voor LEADER Westhoek

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over Vlaamse steun aan plattelandsprojecten

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, tijdens het Westhoekoverleg hebben we vernomen dat het niet langer mogelijk zou zijn Vlaamse steun te verbinden aan de eigen inbreng van de gemeenten aan de plattelandsprojecten die in het licht van de Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale (LEADER) worden ontwikkeld.

De minister-president kan zich allicht indenken dat dit bericht vrij hard is aangekomen bij de plattelandsgemeenten. Als minister van Plattelandsbeleid heeft hij er steeds veel belang aan gehecht de LEADER-middelen ten volle te benutten voor de plattelandsgemeenten die deel van het LEADER-gebied uitmaken.

Een vergelijking tussen de gegevens die we van de Vlaamse LEADER-secretariaten hebben gekregen, leert ons trouwens dat de gemeenten in de Westhoek er het best in slagen de LEADER-middelen aan te wenden voor de ondersteuning van uiterst waardevolle gemeentelijke plattelandsprojecten.

Het hoeft geen betoog dat de afkondiging van deze maatregel voor veel gemeentelijke en andere plattelandsambities in de Westhoek de doodsteek zal betekenen. Dit staat trouwens ook in een brief die naar de minister-president is gestuurd. De lokale besturen hebben, net als de Vlaamse overheid, fel te lijden onder de huidige financiële crisis. Aangezien de gemeenten in de Westhoek van alle Vlaamse gemeenten het kleinste financiële draagvlak hebben, zal deze maatregel de uitvoering van vernieuwende projecten in de Westhoek volledig een halt toeroepen. We zijn ervan overtuigd dat dit niet de bedoeling van de minister van Plattelandsbeleid kan zijn.

Er zijn in de Westhoek, net als in de rest van Vlaanderen, grote noden met betrekking tot het onderwijs, de kinderopvang, de ontmoetingscentra, de dorpskernvernieuwingen en dergelijke. We weten dat de minister-president onlangs een bezoek aan de gemeente Alveringem heeft gebracht. We veronderstellen dat hij nog iets in zijn toverhoed heeft. We kunnen niet aannemen dat hij dit zomaar een halt wil toeroepen en zich volledig op het Plattelandsfonds wil richten.

Minister-president, op basis van welke overwegingen heeft uw kabinet deze beslissing genomen? Zijn de getroffen besturen en promotoren geraadpleegd? Kan de Vlaamse steun aan projecten in de Westhoek niet reeds als verworven worden beschouwd? Wie zal instaan

voor de reeds gemaakte kosten voor projecten die niet zullen worden uitgevoerd? Wat was in feite de Vlaamse inbreng in de projecten in de Westhoek? Kan het Plattelandsfonds in dit verband eventueel als ‘depannagevehikel’ optreden?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, de heer Vanden Bussche heeft de problematiek al ten dele geschetst. De teneur van mijn vraag om uitleg komt hiermee gedeeltelijk overeen. De LEADER-ondersteuning van de Vlaamse cofinanciering wordt stopgezet. Deze beslissing maakt het de Westhoek, met zijn vele kleine landelijke gemeenten, en de minder kapitaalkrachtige organisaties onmogelijk zich kandidaat te stellen als promotor van plattelandsprojecten.

De plattelandsgemeenten zijn de minister-president zeer erkentelijk voor zijn beslissing de bevoegdheid voor het plattelandsbeleid op zich te nemen. In het Vlaams regeerakkoord staat een duidelijke passage vermeld. Het is de bedoeling in de loop van deze legislatuur en hopelijk al volgend jaar met een Plattelandsfonds van start te gaan. Dit zeer belangrijke fonds zal een tegenhanger van het Stedenfonds vormen en zal de plattelandsgemeenten van de nodige middelen voorzien. Het lijkt me dan ook verwonderlijk dat de Vlaamse cofinanciering nu wordt stopgezet. Deze maatregel werkt bijzonder ontmoedigend en heeft financiële consequenties voor de vele gemeentelijke en andere plattelandsambities in de Westhoek. De gemeenten in de Westhoek hebben het kleinste financiële draagvlak van alle Vlaamse gemeenten. Deze maatregel zal de uitvoering van nieuwe projecten in de Westhoek ongetwijfeld blokkeren.

Minister-president, waarom is bijkomende Vlaamse steun aan de eigen inbreng in de plattelandsprojecten niet langer mogelijk? Wanneer is beslist de Vlaamse steun op te zeggen? Wat is het totaalbedrag dat tijdens elk van de voorgaande jaren is uitgekeerd? Ziet u een mogelijkheid om de bijkomende Vlaamse steun aan de eigen inbreng in de plattelandsprojecten opnieuw mogelijk te maken? Zo neen, ziet u andere oplossingen om de uitvoering van vernieuwende projecten in de Westhoek te stimuleren?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik wil de vragen van de collega's onderschrijven, niet alleen als West-Vlaming, maar ook als een liefhebber van het platteland. Het lijkt erop, minister-president, dat het wegvallen van de Vlaamse steun in tegenspraak is met de visie van het eigen plattelandsbeleid, dat 6 jaar geleden werd opgestart.

De Vlaamse steun komt niet enkel van het beleidsdomein Platteland. Ik heb een overzicht van de verschillende projecten waarvoor de steun mogelijk zou wegvallen. Die komt van Toerisme Vlaanderen, Wegen en Verkeer, Natuur en Bos, Mobiliteit en Openbare Werken. Dat geeft nogmaals aan dat ons pleidooi van de afgelopen jaren dat het plattelandsbeleid te zeer versnipperd is over de diversie beleidsdomeinen, gerechtvaardigd is. Dat plattelandsbeleid zou coherenter moeten. Ik weet niet wie de beslissing genomen heeft. Er is bijvoorbeeld beslist om geen Vlaamse steun meer toe te kennen aan het bezoekerscentrum in Kemmel. Is dat een beslissing van de Vlaamse Regering of van individuele ministers? Dat is mij niet duidelijk.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister-president, een van de voorwaarden voor de centen van LEADER is dat andere partijen dan Europa mee financieren. Buiten de Westhoek hebben wij ook een LEADER-project in de streek van Tielt. Die mensen hebben al serieuze berekeningen en plannen gemaakt met heel wat centen van Vlaanderen, de gemeente en bepaalde andere partijen die eraan meewerken. Hoe zit het met de mogelijke uitvoering van die projecten? Zit het risico erin dat we die centen uiteindelijk toch verliezen? Ik hoop dat u positief antwoordt op de vragen die hier worden gesteld, anders lopen we het gevaar dat die

arme gemeenten, waarover enkele mensen hier hebben gesproken, die centen verliezen doordat ze geen of niet voldoende cofinanciering vinden.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik denk dat ik juist interpreteer dat de cofinanciering die nodig is om de middelen vanuit Europa te krijgen, zeker overeind blijft. Er gebeuren dus geen besparingen op wat we van Europa trekken. Maar er zijn geen Vlaamse middelen voor de financiering van projecten waarvoor mensen een eigen inbreng moeten doen. Minister-president, er wordt gevraagd naar het totaalbedrag van de Vlaamse steun. Hoeveel middelen gingen er via die eigen inbreng vanuit Vlaanderen naar dergelijke projecten? Hebt u een overzicht van de verschillende projecten en gebieden? Misschien is mijn vraag wat gedetailleerd. Indien u het antwoord niet nu kunt geven, krijg ik het graag later.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, bedankt voor de vragen. Enfin, ik dank jullie daar altijd voor, maar nu in het bijzonder, omdat er heel wat onduidelijkheid over bestaat. De Vlaamse overheid heeft niets stopgezet. Dit is geen besparingsoperatie die op slinkse wijze tot stand is gekomen. Wel zijn bepaalde zaken uitgeklaard en wordt de wetgeving duidelijk toegepast.

Ik verklaar mij nader en neem een kleine aanloop. Binnen de tweede pijler van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) is voor Vlaanderen het Vlaams Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 (PDPO II) lopende. Dat PDPO is conform de Europese regelgeving opgebouwd rond 4 assen. As 1 is de verbetering van het concurrentievermogen van de land- en bosbouwsector. As 2 is de verbetering van het milieu en het platteland. As 3 is de leefkwaliteit op het platteland en de diversificatie van de plattelandseconomie. As 4 is de zogenaamde LEADER-as, waar we het hier over hebben, waarbij in tegenstelling tot de 3 vorige assen een bottom-up benadering wordt gehanteerd. Het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) voorziet de Europese cofinanciering voor de programma's. Plattelandsprojecten sluiten aan bij de gebiedsgerichte werking van as 3 of as 4. Dat weet u allemaal.

Nu komt het. In het PDPO is voor beide assen het volgende bepaald – en ik citeer: “Inzake financiering wordt voor deze projecten steeds volgende werkwijze gehanteerd. Op de totale projectkost wordt maximaal 65 percent overheidssteun toegekend. Deze overheidssteun is samengesteld uit 30 percent vanwege de Europese Unie en 70 percent vanwege het Vlaamse Gewest en/of provincie. Deze overheidssteun wordt via het Vlaams Betaalorgaan aan de begunstigde betaald.” Wat ik nu zeg, is heel belangrijk: “De promotor staat zelf in voor het resterende bedrag van de projectkosten, minimaal 35 percent, via eigen financiering en/of provincie en/of gemeente.”

Uit die laatste zin – en dat is belangrijk – moet u samen met mij opmaken dat een aanvullende financiering vanuit het Vlaamse Gewest in de eigen inbreng al van in het begin van de programmaperiode niet mogelijk was. Het is dus nooit mogelijk geweest. Wat ik u heb voorgelezen, is heel duidelijk. Bij de goedkeuring van het PDPO werd er immers van uitgegaan dat enkel via voldoende eigen engagement, via voldoende eigen inbreng van de projectpromotor, een afdoende garantie kon worden geboden met betrekking tot het welslagen van het project. Wel mogelijk is dat de eigen inbreng wordt aangevuld met middelen van de provincie en/of de gemeente. Die zijn doorgaans sterk betrokken bij de uitvoering. Dat heb ik in de praktijk kunnen vaststellen.

Daarom wil ik hier met alle duidelijkheid onderstrepen dat de Vlaamse cofinanciering voor plattelandsprojecten onveranderd blijft. Ik wil er in dit verband nogmaals op wijzen dat in de Vlaamse cofinancieringsmiddelen voor de assen 3 en 4 voorzien is in de plattelandsbegroting binnen de VLM en dat die niet het voorwerp hebben uitgemaakt van besparing. Anders

gezegd: de totaliteit van de Vlaamse budgettaire middelen is gereserveerd om aanspraak te maken op alle aan Vlaanderen toegewezen Europese middelen voor de assen 3 en 4.

Het programmasecretariaat dat het PDPO binnen de Vlaamse overheid administratief superviseert, werd enige tijd geleden geconfronteerd met vragen vanuit andere beleidsdomeinen op Vlaams niveau om een deel van de eigen inbreng op zich te nemen. Aangezien deze manier van werken, zoals ik al eerder aangaf, niet strookt met de bepalingen van het PDPO werden de beheersdiensten via het uitvoeringscomité van het PDPO eraan herinnerd dat de eigen inbreng niet kan bestaan uit Vlaamse cofinanciering. Blijkbaar is dit in bepaalde regio's als een verrassing overgekomen. Dat is heel delicaat, want waar het wel is gebeurd, is dat contra legem, niet conform de regelgeving. De vraag om dat wel te doen, kan dus niet. Wat Vlaanderen doet, is onveranderd en is zelfs niet het voorwerp van besparing.

De uitgekeerde bedragen worden gepubliceerd op de website www.belpa.be, zoals vereist door de verordening. Artikel 1 van die verordening luidt: "Inhoud van de bekendmaking 1. De in artikel 44 bis van Verordening (EG) nr. 1290/2005 bedoelde bekendmaking omvat de volgende informatie: (...) g) voor het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, hierna 'ELFPO' genoemd, het totale bedrag aan overheidsfinanciering dat elke begunstigde in het betrokken begrotingsjaar heeft ontvangen, welk bedrag niet alleen de bijdrage van de Gemeenschap, maar ook de nationale bijdrage omvat;".

Het is belangrijk dit punt g te citeren: de eigen inbreng wordt in deze overzichten niet opgenomen omdat die niet als de nationale bijdrage – voor ons is dat dus de gewestelijke bijdrage – wordt beschouwd. Ik kan u, voorzitter, een overzicht geven van de totaalbedragen die in 2008 en 2009 werden uitgekeerd.

Ik dank de vraagstellers en ik ga er nu van uit dat de spelregels nog eens duidelijk zijn geformuleerd. Wat de eigen inbreng van de promotoren betreft, is geen cofinanciering van het Vlaamse Gewest mogelijk. Wel kan de eigen inbreng aangevuld worden met provinciale of gemeentelijke middelen. Buiten de PDPO-projecten staat het natuurlijk elke bevoegde Vlaamse minister vrij om vanuit zijn bevoegdheid kredieten vrij te maken om projecten te subsidiëren. Het PDPO is een van de kanalen, maar moet niet gezien worden als het enige kanaal voor de ondersteuning van plattelandsprojecten. Ik zou het, samen met jullie, toejuichen dat ook vanuit andere kanalen plattelandsprojecten zouden worden ondersteund. Ik moedig dat waar mogelijk aan.

Tot slot, wat het Plattelandsfonds betreft: als dat wordt opgericht en er ontstaan nieuwe financieringsmogelijkheden van die kant, dan nog zullen de spelregels die in het PDPO zijn vastgelegd, gevolgd moeten worden.

Dat is de regelgeving waar wij ons van in het begin aan moesten houden. Dat wilde ik nog eens onderstrepen. Het is hopelijk een geruststelling voor de collega's dat wij daar niet op hebben bespaard en dat de Europese middelen maximaal worden aangewend.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Minister-president, dank u voor uw heel duidelijke uitleg. U stelt ons gerust.

U stelt ons minder gerust voor wat betreft de begeleiders van de projecten van de provincies. Zij zouden eigenlijk al bij de start duidelijk moeten maken aan de projectindieners dat dit absoluut niet kan, dat er nog 35 percent extra wordt gevraagd van Toerisme Vlaanderen of iets dergelijks, dat er maar eenmaal kan worden betaald vanuit het Vlaamse niveau. Ik zie aan de projecten dat het meestal van Toerisme Vlaanderen is dat er bijkomende middelen worden gevraagd. Wellicht wringt daar het schoentje.

Maar nu is er toch duidelijkheid geschapen. Ik hoop dat daarmee de commotie tenietgedaan wordt en dat de projectindieners die 35 percent elders zullen kunnen vinden, wat inderdaad van in den beginne altijd zo is geweest.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Dank u, minister-president, voor uw duidelijke antwoord. Ik veronderstel dat dit ten dele berust op een misverstand. Wij zijn door ons secretariaat van de Westhoekgemeenten verkeerd geïnformeerd. Zij hebben waarschijnlijk hun informatie gehaald van diensten van de provincie of van Toerisme Vlaanderen of van andere instanties. Misschien moeten wij hier de suggestie doen dat vanuit Vlaanderen naar die instanties duidelijker wordt gecommuniceerd.

Ofwel is de boodschap niet aangekomen ofwel probeert men een paraplu-politiek toe te passen, maar er moet een duidelijke communicatie gebeuren zodat niemand de zwartepiet toespeeld krijgt, want we kregen de indruk, minister-president, dat Vlaanderen dit stopzette, dat Vlaanderen er geen middelen meer in wou steken, maar blijkbaar berust die indruk op verkeerde informatie – gelukkig maar voor ons! Uw collega die bevoegd is voor het toerisme, moet zijn diensten er misschien eens op wijzen dat wat ze communiceren niet altijd strookt met de realiteit.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister-president, het hele gebeuren hier heeft te maken met ofwel een onduidelijkheid voor wat de communicatie vanuit LEADER betreft, ofwel hebben de mensen die aanwezig waren op het overleg in de Westhoek het verkeerd begrepen. Het is wel zo dat, naast de gemeenten en de provincies, ook een aantal andere spelers die 35 percent mogen aanvullen. Als het om winkeltjes of zo gaat, kan dat gebeuren door UNIZO, maar ook boerenorganisaties of OCMW's kunnen dat percentage aanvullen. Voor wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, is het misschien wel zo dat binnen bepaalde projecten, vooral voor wat het onderwijs in die hele kleine dorpjes betreft, aanvragen werden gedaan bij het ministerie van Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, want dat mag wel. Aan de minister van Onderwijs kan een vraag worden gesteld inzake projecten voor het opstarten of onderhouden van een lagere school, een peuter- of een kleutertuin binnen die zones. Het is dus mogelijk dat daar werd gezegd dat er geen centen voor zijn, dat zou mijns inziens kunnen, maar ik kan natuurlijk verkeerd zijn.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister-president, ik dank u om het kader nog eens duidelijk te schetsen. Dat is belangrijk voor alle LEADER-gebieden, want elk LEADER-gebied is op zoek naar middelen om te investeren in het platteland. Wat niet mag, mag niet en mogen we uiteraard niet laten bestaan. Wel is het duidelijk dat de vraag naar middelen aanwezig is in de plattelandsgebieden – en waarschijnlijk ook in andere gebieden. De vraag is op welke manier we incentives kunnen blijven geven aan het platteland. Een mogelijkheid is dat we volledig Vlaamse middelen binnen de verschillende beleidsdomeinen vrijmaken voor het platteland, omdat we dan niet gebonden zijn aan de Europese regelgeving die bepaalt dat we maar 65 percent mogen cofinancieren. U hebt zelf ook verwezen naar de andere beleidsdomeinen. Ik zou u willen vragen of u aan de andere ministers wilt vragen om binnen hun beleidsdomeinen en met Vlaamse middelen specifieke aandacht te besteden aan de ontwikkelingen op het platteland. Zo werd Toerisme Vlaanderen een aantal keren aangehaald, en daar zijn inderdaad mogelijkheden op het vlak van ontwikkeling.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, ik heb een aanvulling op wat de heer Callens heeft gezegd over Onderwijs. Van de zes projecten die bekend zijn, zijn er vijf die een beroep doen op Toerisme Vlaanderen en is er één dat een beroep doet op de Vlaamse Landmaatschappij. Ze hebben dus niets met Onderwijs te maken.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Verfaillie, volgens mij was de communicatie van in het begin duidelijk, maar misschien is er wat ruis op gekomen. Ik ga ervan uit dat dat nu is opgelost. Ik zal kijken of we een extra inspanning kunnen doen om die communicatie te verbeteren, maar u zult dit antwoord wellicht zelf ook verspreiden.

Mijnheer Callens, in het Europese kader van PDPO-LEADER is het zo dat die 65 percent niet van Vlaanderen mag komen. Mevrouw Rombouts heeft gelijk dat andere beleidsdomeinen los hiervan projecten op het platteland kunnen ondersteunen en subsidiëren. En, mevrouw Rombouts, ik zal iedereen in de Vlaamse Regering aanmoedigen om dat maximaal te doen omdat we allemaal het platteland een warm hart toedragen – de steden ook natuurlijk, maar vanuit deze commissie zeker het platteland.

Mijnheer Callens, UNIZO, de Boerenbond en andere organisaties kunnen natuurlijk wel een rol spelen voor die 35 percent, maar vanuit het Vlaamse niveau kunnen noch mogen wij een bijdrage leveren om die 35 percent dicht te rijden. De projecten die op stapel staan en waarbij werd geprobeerd om via een omweg en op slinkse wijze de 35 percent eigen inbreng te doen dalen – en ik kan hun dat niet kwalijk nemen natuurlijk, want vele wegen leiden naar de Vlaamse Regering, zeker wanneer men denkt dat daar bijkomende middelen te vinden zijn –, zullen moeten bekijken hoe de invulling op een andere manier kan gebeuren. Ik ga ervan uit dat al die projecten alsnog kunnen doorgaan en dat die 35 percent wordt gezocht.

Ik herhaal dat ik, ook op vraag van mevrouw Rombouts, iedereen in de Vlaamse Regering nog eens zal aanmoedigen om maximaal aandacht te besteden aan projecten in het platteland.

De voorzitter: Het antwoord van de minister-president zal aan u allen bezorgd worden opdat dit misverstand uit de wereld wordt geholpen en we nu allemaal correct geïnformeerd zijn.

Het incident is gesloten.

– *De heer Stefaan Sintobin, ondervoorzitter, treedt als waarnemend voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het agrarisch erfgoed

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister-president, collega's, erfgoedwaarde kan te maken hebben met de historische of volkskundige waarde, met de bewoners of de architect van een gebouw. Onder agrarisch erfgoed vallen niet alleen gebouwen zoals boerderijen en bijgebouwen, maar ook landschapssites, archeologische vondsten en roerend erfgoed zoals machines, verhalen, fotomateriaal en oude dierenrassen en plantensoorten.

Vorig jaar publiceerde het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed (VIOE) een inventaris van 66.000 gebouwen met erfgoedwaarde. Maar liefst 17.949 hiervan zijn hoeses en/of bijgebouwen. Anders dan bij particulieren is een hoeve echter een economische productiefactor waardoor een beschermingsbesluit of een opname op de inventaris onroerend erfgoed ook gevolgen heeft voor de bedrijfsvoering.

Indien er een beschermingsbesluit is, kan de eigenaar weliswaar een onderhoudspremie krijgen – dit is niet het geval bij een loutere opname in de inventaris –, maar de economische schade als gevolg van beperkingen in de bedrijfsvoering wordt niet vergoed: bijvoorbeeld voor het moeten bouwen van een nieuwe stal omdat de oude niet meer mag worden verbouwd of het niet mogen inplanten van een nieuw gebouw in de nabijheid van een gebouw dat op de inventaris staat.

Regelmatig komt het voor dat in concrete dossiers de administraties Erfgoed en Landbouw tegenstrijdige adviezen uitbrengen. In een recent en interessant VILT-interview (Vlaams

Infocentrum Land- en Tuinbouw) met Johan Verstrynge, afdelingshoofd duurzame landbouwontwikkeling, lezen we dat hij betreurt dat de beide diensten over zulke zaken niet samen kunnen zitten. Bij de bescherming van erfgoed, zo stelt hij, wordt nog vaak te eenzijdig gedacht vanuit erfgoed. Hij pleit dan ook voor een veel hechtere samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen.

Daarnaast ziet hij heel wat potentieel, zeker voor de bedrijven die hebben gekozen voor verbreding, in clusters van beschermd erfgoed waarin agrarisch erfgoed bijvoorbeeld wordt gekoppeld aan streekproducten, landschapsonderhoud of andere toeristische activiteiten. Ook het middel van de beheersovereenkomsten met individuele landbouwers ziet hij toepasbaar voor het onderhouden en bewaren van agrarisch erfgoed. De landbouwer wordt op deze manier immers billijk vergoed voor een maatschappelijke dienst die hij levert, maar die tegelijk de rentabiliteit van zijn onderneming niet ten goede komt.

Minister-president, ziet u mogelijkheden in de toepassing van beheersovereenkomsten in het domein van het agrarisch erfgoed? Wat is uw visie op de oproep voor meer samenwerking en overleg tussen de betrokken administraties in dit soort dossiers? Zullen hierover initiatieven worden genomen? Lijkt het niet aangewezen dat er bij beslissingen over agrarisch erfgoed eensluidende adviezen zijn van zowel de sector erfgoed als de sector landbouw?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister-president, heel wat lokale besturen worden hiermee geconfronteerd. Landbouwers doen bouwaanvragen om de bedrijfseconomische rentabiliteit op peil te houden, om te moderniseren, om te voldoen aan diverse noden en behoeften, en aan de Europese regelgeving die via een decreet of een federale wet werd omgezet. Op dat moment voert het lokaal bestuur een onderzoek, en diverse diensten moeten een advies geven.

Het grondgebied van de stad Veurne is voor een groot deel beschermd, of met ankerplaatsen of andere beschermingsbesluiten belast, zodat de dienst Monumenten een niet-bindend, maar ongunstig advies geeft, omdat een oud gebouw wordt gesloopt of wordt verbouwd niet conform hun visie. De diensten van Stedenbouw nemen meestal het niet-bindend advies over in de bindende bepalingen. Het gaat bijvoorbeeld over een landbouwer die een nieuw woonhuis wil bouwen, of over nieuwe stallen. Ik kan hier meteen een tiental voorbeelden opsommen uit mijn eigen stad, waarmee we werden geconfronteerd.

Het probleem is dat de investering op de lange baan wordt geschoven. Er moeten diverse overlegvergaderingen zijn met de diensten van Monumenten en de diensten van Stedenbouw. Het resultaat is altijd – als er een resultaat komt – dat de investering die wordt gedaan, veel groter is dan oorspronkelijk geraamd. U weet net als ik dat landbouwers opereren in een concurrentiële markt. Voor een deel worden ze benadeeld doordat ze ettelijke miljoenen euro's extra moeten uitgeven om daaraan te voldoen.

Minister-president, ik heb via de landbouwpers vernomen dat u of uw diensten al overleg hebben gehad met de landbouworganisaties. Dit probleem moet onze blijvende aandacht krijgen. Ik weet dat sommige zaken niet kunnen, maar er moet wel enige soepelheid kunnen zijn. Voor beschermde gebouwen bestaan er Vlaamse middelen, maar voor gebouwen in beschermd landschap of in ankerplaatsen, bestaan er geen middelen en moet de aanvrager de kosten dekken, en dat vind ik verkeerd.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, minister-president, ik denk dat de heer De Meyer inderdaad een heel interessant onderwerp heeft aangesneden. We weten dat de publicatie van de lijst van het VIOE een rits problemen schept. Er zijn bindende adviezen gegeven in geval men een stedenbouwkundige vergunning wil. Voor het ogenblik zijn er voor de eigenaars enkel nadelen als men op deze lijst staat, want men geniet nog niet van het Beschermingsbesluit en men kan dus ook niet genieten van premies. Onze gemeente heeft

onderzocht welke landbouwbedrijven van de lijst voor ons beschermenswaardig zijn. We hebben een gemeentelijke premie ingevoerd.

We hebben gemerkt dat veel van die hoeves inderdaad beschermenswaardig zijn. Doordat er vroeger geen aandacht aan werd gegeven, zijn een aantal van die hoeves onherroepelijk verminkt, wat spijtig is.

Ik denk dat we het er allemaal ook over eens zijn, dat landbouw als hoofdbestemming mogelijk moet blijven. Het moet op een of andere manier met elkaar kunnen worden verzoend. Het is goed dat men elkaar meer als partner gaat beschouwen – Monumenten en Landschappen, Stedenbouw, de lokale overheden, de Vlaamse overheid – en dat men samen aan tafel gaat zitten om na te gaan hoe we alle verzuchtingen met elkaar kunnen verzoenen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) bevat een aantal mogelijkheden om het agrarisch erfgoed te bewaren en te versterken. Zo financier ik vanuit de landbouwbudgetten beheersovereenkomsten voor levend agrarisch erfgoed via de instandhouding van bepaalde bedreigde runderrassen en schapen- en geitenrassen. Ook voor de aanplant en instandhouding van hoogstamboomgaarden worden er in het kader van het PDPO middelen uitgetrokken.

Wat gebouwen betreft, kan er ook voor gebouwen met erfgoedwaarde een beroep worden gedaan op het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds voor zover ze nog steeds in de agrarische bedrijfsvoering kunnen worden ingeschakeld.

In toepassing van het PDPO is ook in andere beheersovereenkomsten voorzien, die meer milieukundige doelstellingen of doelstellingen op het vlak van natuur beogen, maar die tegelijkertijd een bijdrage leveren tot de instandhouding van erfgoedwaarde. Ik denk aan de beheersovereenkomsten voor de instandhouding van kleine landschapselementen. Kleine landschapselementen zijn erfgoedelementen die hun gebruikswaarde hebben verloren in de loop van de tijd, en die nu omwille van natuurkundige potenties in stand worden gehouden. Ik denk ook bijvoorbeeld aan de beheerovereenkomsten 'niet-kerende grondbewerking' die erosie moeten tegengaan, maar die tegelijkertijd interessant zijn voor percelen met ondergrondse erfgoedelementen.

Ook in de assen 3 en 4 van het PDPO zijn mogelijkheden geschapen voor acties voor de instandhouding en opwaardering van het landelijk en agrarisch erfgoed. Het gaat hier niet om individueel af te sluiten beheersovereenkomsten, maar om projectmatige acties. Begunstigden zijn lokale besturen, publiekrechtelijke rechtspersonen en organisaties zonder winstoogmerk.

Op dit moment bestaat er reeds een hele waaier van mogelijkheden om de instandhouding en het herstel van landelijk en agrarisch erfgoed mogelijk te maken. Op dit moment zijn specifieke beheersovereenkomsten enkel en alleen voor het onderhoud van agrarisch erfgoed niet opgenomen in het Vlaams plan voor plattelandsontwikkeling. Wanneer wij het plan voor plattelandsontwikkeling nog deze legislatuur opnieuw bekijken, zullen we dit meenemen. In de mate dat het budgettair mogelijk is, zullen we het uitbreiden.

Mijnheer De Meyer, ik deel inderdaad uw mening dat de erfgoed- en landbouwaspecten zoveel mogelijk gezamenlijk moeten worden bekeken. Het is een feit dat nu nog in te veel gevallen de landbouwkundige waarde en de erfgoedwaarde in de adviesverlening zonder overleg tegen elkaar worden uitgespeeld. Het is aangewezen om te zoeken naar win-situaties waarbij zowel de landbouwfunctie als de erfgoedwaarde harmonisch naast elkaar kunnen bestaan. Erfgoed zonder gebruikswaarde leidt immers tot een hypothekeren van het voortbestaan ervan.

Dit is met andere woorden een pleidooi om niet te kiezen tussen twee adviezen – de heer Verfaillie verwijst hier terecht naar –, maar te gaan naar een overleg tussen de beide administraties. Hieruit zou dan in consensus een standpunt kunnen worden ingenomen dat

tegemoetkomt aan de doelstelling van zowel het behoud van het erfgoed als het behoud van een dynamische en leefbare landbouw. Ik heb de leidinggevendenden van het Departement Landbouw en Visserij gevraagd hierover met de bevoegde administratie voor het erfgoedbeleid op korte termijn gesprekken te voeren en knopen door te hakken. Onlangs werd tussen beide administraties een overlegprocedure afgesproken in verband met ankerplaatsen. Idealiter zou, naar analogie met deze overlegprocedure, systematisch overleg moeten gebeuren tussen het beleidsdomein Landbouw en Visserij en het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed als er een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning gebeurt voor een site waarvan een of meerdere gebouwen voorkomen op de inventaris van het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed. Dit heeft de heer Verfaillie ook in zijn vraag opgenomen. Ik heb dat initiatief genomen. De administraties onderzoeken dit momenteel.

Het lijkt me in elk geval belangrijk deze commissie op de hoogte te houden. De commissieleden kunnen vragen stellen. Het is eveneens mogelijk dat we op een bepaald ogenblik zelf communiceren over de manier waarop we beide beleidsdomeinen vanuit deze filosofie beter op elkaar kunnen afstemmen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Voor alle duidelijkheid: ik vind het agrarisch erfgoed belangrijk. We moeten de maatschappelijke consequenties hiervan dragen. Een inherent onderdeel van die maatschappelijke consequenties bestaat uit een aantal financiële consequenties.

Ik dank de minister-president voor zijn twee specifieke engagementen. Op korte termijn wil hij tot meer overeenstemming binnen de administraties komen. Dit kost niets en dit kan op korte termijn gebeuren. Op iets langere termijn wil hij, zoals hier wordt gevraagd, in het nieuwe plattelandsontwikkelingsplan voorzien in specifieke overeenkomsten om dit te regelen. Ik kan dit ten zeerste waarderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■